

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

9002, Варна • бул. „Княз Борис I“ 77 • Телефон 052 643 360 • Телефакс 052 643 365

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за даване на образователна и научна степен „доктор“
в ПН 3.7 „Администрация и управление“

Автор на дисертационния труд: к.д.п. Валентин Петков Енчев, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Национална сигурност)“ във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“

Тема на дисертационния труд: „ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ИНТЕГРАЛЕН КОНТРОЛ В ПРИЛЕЖАЩИТЕ МОРСКИ ПРОСТРАНСТВА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В МИРНО ВРЕМЕ“

Изготвил становището: доц. д-р Десислава Бориславова Серафимова, Икономически университет – Варна, катедра „Управление и администрация“; професионално направление 3.7. Управление и администрация, научна специалност „Социално управление“

I. Общо представяне на дисертационния труд

1.1. Предмет

В дисертационния труд се изследва системата за контрол в националните морски пространства, като докторантът извежда предложения за усъвършенстване на нейното функциониране в националните морски пространства на Република България, фокусирайки се върху морската безопасност.

1.2. Обем

Дисертационният труд е в обем 311 страници, от които 81 стр. в приложения. Съдържа въведение, три глави, заключение, библиографска справка и приложения.

1.3. Структура и съдържание на структурните елементи

Частите на дисертационния труд са балансирани, елементите му са логически и последователни. Целта и поставените задачи определят логиката на изследването. В първа глава се представя развитието на схващанията за правния режим в морските пространства на крайбрежните държави, характеризира се съвременната регламентация на търговското корабоплаване, представят се регионални политики и споразумения, касаещи дейностите в националните морски пространства, както и нормативното им регламентиране и организация на дейността им в Република България. Във втора глава е извършен анализ на системата за морска безопасност на Република България, като специално внимание е отделено на изследване на реализацията на задачите ѝ по функционални области. Въз основа на това са дефинирани 7 потенциални системни проблема във функционирането на системата за морска безопасност в РБ. В трета глава се представят експертни оценки за нейната организация и ефективност. В четвърта глава се представят обобщения и изводи за функционирането на системата за морска безопасност на Република България, като са

разработени и представени сценарии за функционирането ѝ в условия на нормален режим и в режим на криза. Въз основа на тях се правят аргументирани изводи и се извеждат конкретни предложения за подобряване нейната организация в режим на криза.

1.4. Литература

Библиографската справка съдържа 63 литературни източника, сред които 42 на български език, 2 на руски език и 19 на английски език. Посочени са още 7 нормативни документа в сферата на морската безопасност и 19 електронни речника и използвани сайтове.

1.5. Приложения

Представени са общо 16 приложения, в които е поместена разнообразна информация, включваща нормативно регламентиране на отделни въпроси по предмета на изследване в международен и национален план; характеризиране на дейността на различни институции и структурни единици, свързани със системата на морска безопасност; резултати от проучване на експертни мнения; конкретизиране на насоките за усъвършенстване на системата за морска безопасност, предложени от докторанта и др.

II. Преценка на съдържанието на дисертационния труд (изготвена съобразно изискванията на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ за оформяне на становище на дисертационен труд за придобиване на научна степен)

2.1. Преценка на актуалността на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и в научноприложно отношение

Докторантът аргументирано и целенасочено очертава съществуването на специфичен научен проблем – наличието на дезинтеграция на системата за контрол в националните морски пространства у нас. За изследването му са формулирани конкретна цел и три изследователски задачи.

Изследваният проблем е актуален, интерпретиран е правилно и съобразно поставените от докторанта цел и задачи. Осигуряването на морска безопасност е процес, силно повлиян от непрекъснатите промени в средата, предизвикани от политически, икономически, социо-културни и екологични фактори. Специфично влияние днес им оказва и бурното развитие на съвременните информационни технологии. Всички те пораждат както възможности, така и рискове, които трябва да бъдат управлявани на национално и международно ниво. Съществуващата у нас система за морска безопасност се е развивала в резултат на дадени исторически предопределености, отчитайки различни обстоятелства, изграждайки структурни единици и капацитет, обхващащи различни ведомства. В резултат на това системата функционира по определен начин и има определени проблеми, произтичащи най-вече от начина на структурирането ѝ. Задълбоченото им анализиране и предлагане на възможности за решаването им изисква провеждането на научно изследване, обхващащо както теоретичните основи на въпроса, така и специфичното им проявление в морските пространства на България.

2.2. Познава ли дисертантът състоянието на проблема и оценява ли творчески литературния материал?

Докторантът поставя ясен фокус на изследването си, демонстрирайки много добро познаване на решените и нерешени проблемни въпроси в системата за морска безопасност до момента. Освен особеностите във функциониране на обекта на изследване, докторантът

анализира приложимата специализирана литература в областта и демонстрира критичното й възприемане.

2.3. Избраната методика на изследване може ли да даде отговор на поставената цел и да реши задачите на дисертационния труд?

Подбрана е подходяща методика на изследването. Използвани са утвърдени научноизследователски подходи и методи. Дисертантът успешно демонстрира уменията си да провежда и правилно да представя резултатите от собствено проучване, да прави обобщения и да аргументира практически препоръки. Следването на логическата връзка между отделните глави и параграфи на разработката и последователното изпълнение на поставените изследователски задачи водят до постигане целта на дисертационния труд.

2.4. Научни и приложни приноси на дисертационния труд

Приемам изведените в автореферата приноси. Считам, че те са с подчертана практикоприложна ориентация. Според личната ми преценка, като най-значими научноприложни приноси бих откроила следните:

- Проведено е задълбочено и оригинално цялостно изследване на системата за морска безопасност в Република България, въз основа на което са дефинирани конкретни проблеми. Те са подложени на верифициране чрез формулиране на сценарии, тестващи системата в двата ѝ основни режима на работа – нормален и в условия на криза, както и преходът между тях.
- Въз основа на авторовото проучване е предложен комплекс от мерки за решаване на изведените проблеми в системата за морска безопасност у нас, представени във вид на пътна карта, обхващащи мерки на стратегическо и на оперативно ниво, за извършване на структурни промени в ръководните ѝ органи, за подобряване на взаимодействието между компонентите ѝ, както и за прецизиране и допълване на приложимото национално законодателство.
- Бих класифицирала горните приноси за внедряване като създаване на нови идеи и методи за структуриране и организиране на изследваната система за морска безопасност и насоки за усъвършенстване на законовото ѝ регламентиране.

Като по-значим научен принос бих откроила:

- Формулираният и приложен конкретен подход за функционално-структурно декомпозиране на дейността по осигуряване на морска безопасност, който дава възможност за доразвиване на теорията за организиране и контролиране на морската безопасност в национален контекст. Бих класифицирала този вид принос като създаване и апробиране на нов метод за изследване на съществуващ проблем.

2.5. Резултатите от дисертационния труд използвани ли са вече в научната и социалната практика? Има ли постигнат пряк ефект и документи, на които се основава твърдението?

Не са предоставени документи, свидетелстващи за приложение на резултатите от дисертационния труд в практиката до момента. Имайки предвид обаче позициите, които дисертантът заема в „Морска администрация – Варна“ и в катедра „Национална сигурност“ във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, се предполага, че резултатите от дисертационния труд успешно биха намерили своята практическа приложимост.

2.6. Мотивирани препоръки за бъдещо използване на научните и научно приложни приноси.

Научните приноси на дисертационния труд могат да се използват в процесите на преподаване и научноизследователска дейност във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ и в други висши училища, обучаващи студенти и провеждащи изследвания по въпроси на морската безопасност.

Практикоприложните приноси са подходящи за прилагане с оглед усъвършенстване управлението на системата за морска безопасност в Република България, както на национално, така и на териториално равнище.

2.7. Преценка на езика и инструментариума на дисертационния труд

Стилът на изложението е много добър, с ясен и разбираем изказ. Демонстрирана е добра теоретична осведоменост, стегнато са изяснени ключови понятия. Използвани са подходящи научноизследователски подходи и методи при апробация на изследователската хипотеза. Демонстрирани са добри умения за обобщаване и анализ на данни, както и тяхното представяне и интерпретиране в контекста на разглежданата тема.

III. Оценка на автореферата

Авторефератът отговаря на изискванията за структура и съдържание, обемът му е 57 страници. Точно представя дисертационния труд в синтезиран вид, както и най-важните резултати от изследването, вкл. постигнатите приноси. В него са посочени 3 публикации, свързани с тематиката на дисертационния труд.

IV. Бележки и въпроси към докторанта

1. Разработката би спечелила, ако дисертантът формулира по-прецизно и заяви по-категорично изследователската хипотеза на дисертационния труд. В настоящия вариант в нея се твърди, че „системата [може] да бъде оптимизирана дори без да бъде извършена драстична промяна на нейната организация“ (стр. 14). Така възникват въпросите какво по-точно се има предвид с думата „дори“ и какво означава „драстична промяна“ на организацията на националната система за контрол в морските пространства? На стр. 223 се говори за промяна с „плавен характер“, както и за евентуална бъдеща възможност за „мащабна промяна“ на системата. Удачно е тези видове промени в изследваната система и разликите между тях да се пояснят малко по-подробно.
2. За усъвършенстване на системата за морска безопасност у нас дисертантът предлага мерки като изграждане на единен център за наблюдение на корабоплаването, разгръщане на доброволчески структури и организации (стр. 216), създаване на технически комитет към Комисията по безопасност на корабоплаването (стр. 218), извършване на структурни промени в ИАМА (стр. 219), създаване на единен център за наблюдение на корабоплаването и информационни платформи за общо съхранение и обмен на информация (стр. 220). Имайки предвид заявленото в хипотезата на дисертационния труд се предполага, че те не се възприемат като „драстична промяна“. Като какъв вид промяна би ги квалифицирал дисертантът?

Направените бележки в никакъв случай не омаловажават достойнствата на дисертационния труд. Бележките би трябвало да се интерпретират като насоки за усъвършенстване на бъдещата изследователска работа на автора.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Въз основата на гореизложеното считам, че представеният дисертационен труд представлява завършено научно изследване и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

Посочените аргументи ми дават основание да дам *положителна оценка* на дисертационния труд и да предложа на членовете на уважаемото научно жури да присъди на к.д.л. Валентин Енчев образователната и научна степен „доктор“ в ПН 3.7 „Администрация и управление“.

09.11.2023 г.

Варна

Изготвил становището:

(доц. д-р Д. Серафимова)

UNIVERSITY OF ECONOMICS – VARNA, BULGARIA

9002 Varna • 77 Knyaz Boris Blvd. • Tel ++35952643360 • Fax ++35952643365 • www.ue-varna.bg

STATEMENT

on a dissertation work for the award of an educational and scientific degree "Doctor"
in professional field 3.7 "Administration and Management"

Author of the dissertation: Valentin Petkov Enchev, doctoral program "Organization and management outside the sphere of material production (National Security)" at the Nikola Vaptsarov Naval Academy

Dissertation topic: OPPORTUNITIES FOR OPTIMIZING THE SYSTEM FOR INTEGRAL CONTROL IN THE ADJACENT SEA SPACES OF THE REPUBLIC OF BULGARIA IN PEACETIME

The statement was prepared by Associate Professor Desislava Borislavova Serafimova, Ph.D., Department of Management and Administration, Faculty of Management, University of Economics – Varna, Bulgaria, 77 Knyaz Boris Blvd, e-mail: serafimova_d@ue-varna.bg

I. General presentation of the dissertation work

1.1. Subject

The dissertation examines the system of control in the national maritime spaces, and the doctoral candidate brings forward proposals for improving its functioning in the national naval spaces of the Republic of Bulgaria, focusing on naval safety.

1.2. Volume

The dissertation is 311 pages long, of which 81 pages are appendices. It contains an introduction, three chapters, a conclusion, bibliographical references, and appendices.

1.3. Structure and content of structural elements

The parts of the dissertation work are balanced; its elements are logical and consistent. The purpose and the tasks set determine the logic of the research. The first chapter presents the development of the concepts of the legal regime in the maritime spaces of the coastal states, characterizes the modern regulation of commercial shipping, offers regional policies and agreements concerning activities in the national naval spaces, as well as their normative regulation and organization of their activities in the Republic of Bulgaria. In the second chapter, an analysis of the maritime safety system of the Republic of Bulgaria was carried out, with particular attention paid to the study of the implementation of its tasks by functional areas. Based on this, 7 potential systemic problems in the functioning of the maritime safety system in the Republic of Bulgaria have been defined, and summaries and conclusions about its organization and effectiveness have been outlined. In the third chapter, expert assessments of the functioning of the maritime safety system of the Republic of Bulgaria are presented, and scenarios for its functioning under normal and crisis conditions have been developed and presented. Based on them, reasoned conclusions and concrete proposals are made to improve its organization in crisis mode.

1.4. Literature

The bibliographic reference contains 63 literary sources, including 42 in Bulgarian, 2 in Russian and 19 in English. Seven more normative documents in the field of maritime safety and 19 electronic dictionaries and used sites are indicated.

1.5. Appendices

A total of 16 appendices are presented, which contain a variety of information, including normative regulation of individual issues on the subject of research on an international and national level; characteristics of the activity of various institutions and structural units related to the maritime safety system; results of a survey of expert opinions; specifying the guidelines for improving the maritime safety system proposed by the doctoral student are presented, etc.

II. Assessment of the content of the dissertation work (prepared following the requirements of the Nikola Vaptsarov Naval Academy for formulating an opinion on a dissertation work for the acquisition of a scientific degree)

2.1. Assessment of the relevance of the problem developed in the dissertation in scientific and applied science terms

The doctoral candidate argued and purposefully outlined the existence of a specific scientific problem – the presence of disintegration of the control system in the national maritime spaces in our country. A specific goal and three research tasks were formulated for his study.

The researched problem is current, interpreted correctly, and according to the goals and tasks the doctoral student sets. Ensuring maritime safety is a process strongly influenced by the continuous environmental changes caused by political, economic, socio-cultural, and environmental factors. The rapid development of modern information technologies has a specific influence on them today. They all give rise to opportunities and risks that must be managed at the national and international levels. Our country's existing maritime safety system has developed due to historical predeterminations, taking into account different circumstances in building structural units and capacities covering different institutions. As a result, the system functions in a certain way and has certain problems arising mostly from the way it is structured. Analyzing them in depth and offering possibilities for solving them requires conducting a scientific study covering both the theoretical foundations of the issue and the specific manifestation in the maritime spaces of Bulgaria.

2.2. Does the dissertation candidate know the state of the problem and creatively evaluate literary material?

The PhD candidate sets a clear focus for his research, demonstrating a good knowledge of the solved and unsolved problematic issues in the maritime safety system. In addition to the peculiarities of the functioning of the research object, the doctoral student analyzes the applicable specialized literature in the field and demonstrates its critical perception.

2.3. Can the chosen research methodology provide an answer to the set goal and solve the tasks of the dissertation work?

An appropriate research methodology was selected. Established scientific research approaches and methods are used. The dissertation candidate successfully demonstrates the skills to conduct and correctly present the results of his own research, make generalizations, and argue for practical recommendations. Following the logical connection between the individual chapters and paragraphs of the development and the consistent implementation of the set research tasks lead to the achievement of the goal of the dissertation work.

2.4. Scientific and applied contributions of the dissertation work

I accept the contributions presented in the abstract. I believe that they have a marked practical orientation. According to my personal judgment, I would outline the following as the most significant *applied contributions*:

- An in-depth and original comprehensive study of the maritime safety system in the Republic of Bulgaria was conducted, based on which specific problems were defined. They are verified by formulating scenarios testing the system in its two main modes of operation – normal and in crisis conditions, as well as the transition between them.
- Based on the author's research, a set of measures is proposed to solve the identified problems in the maritime safety system in our country, presented in the form of a road map, covering measures at the strategic and operational levels for making structural changes in its governing bodies, to improve the interaction between its components, as well as to specify and complement the applicable national legislation.
- I would classify the above *implementation contributions* as creating *new ideas and methods* for structuring and organizing the studied maritime safety system and guidelines for improving its legal regulation.

As a more significant *scientific contribution*, I would highlight:

- The formulated and applied specific approach for functional-structural decomposition of the activity of ensuring maritime safety enables the further development of the theory of organizing and controlling naval security in a national context. I would classify this contribution as creating and testing a *new method* to investigate an existing problem.

2.5. Are the dissertation results already used in scientific and social practice? Has a direct effect been achieved and documents on which the claim is based?

No documents testifying to applying the results of the dissertation work in practice have been provided. Bearing in mind, however, the positions that the dissertation candidate holds in the Varna Maritime Administration and in the Department of "National Security" at Nikola Vaptsarov Naval Academy, it is assumed that the results of the dissertation work would successfully find their practical applicability.

2.6. Reasoned recommendations for future use of scientific and scientific applied contributions.

The scientific contributions of the dissertation work can be used in the processes of teaching and research activity at the Nikola Vaptsarov Naval Academy and in other higher schools in training students and conducting research on maritime safety issues.

The practical contributions are suitable for implementation to improve the management of the maritime safety system in the Republic of Bulgaria, both at the national and territorial levels.

2.7. Assessment of the language and instrumentation of the dissertation

The presentation style is excellent, with a clear and understandable statements. Good theoretical awareness is demonstrated, and critical concepts are briefly explained. Appropriate research approaches and methods were used in testing the research hypothesis. Good skills are shown in summarizing and analyzing data and presenting and interpreting it in the context of the topic.

III. Evaluation of the abstract

The abstract meets the requirements for structure and content; its volume is 57 pages. It accurately presents the dissertation work in a synthesized form, as well as the most important

research results, including the contributions achieved. It lists three publications related to the subject of the dissertation.

IV. Notes and questions to the PhD candidate

1. It would be beneficial for the manuscript if the author formulated more precisely and categorically stated the research hypothesis of the dissertation work. As it stands, it claims that "the system [can] be optimized even without drastically changing its organization" (p. 14). Thus, the questions arise: what exactly is meant by the word "even," and what does "drastic change" of the organization of the national control system in maritime spaces mean? On page 223, the author speaks of a "smooth nature" of change and the possible future opportunity of a "large-scale change" of the system. It is appropriate to explain these types of changes in the system under study and their differences in more detail.
2. To improve the maritime safety system in our country, the dissertation author proposes measures such as building a single centre for monitoring shipping, deploying volunteer structures and organizations (p. 216), creating a technical committee at the Shipping Safety Commission (p. 218), making structural changes in IAMA (p. 219), creating a unified centre for monitoring shipping and information platforms for common storage and exchange of information (p. 220). Considering what was stated in the dissertation hypothesis, they are assumed to be not perceived as a "drastic change". What kind of change would the dissertation writer qualify them as?

The above notes did not detract from the merits of the dissertation work. The notes should be interpreted as guidelines for improving the author's future research work.

V. Summary evaluation of the dissertation work and conclusion

Based on the above, I consider that the presented dissertation represents a completed scientific study and meets the national legal requirements for obtaining academic positions.

The stated arguments give me the reason to give a positive assessment of the dissertation work and to propose to the members of the respected scientific jury to award the educational and scientific degree "Doctor" in PN 3.7 "Administration and management" to the candidate Valentin Enchev.

09.11.2023

Varna

Statement prepared by:

(assoc. prof. D. Serafimova)